

החברותא

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 622

בס"ד ערש"ק פר' ויצא ז' כסלו תש"פ

פנינים יקרים

ויצא יעקב מבאר שבע (כח, א) פרש"י מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם. היתרון בזה שלכל צדיק יש זיו מיוחד והוד מיוחד וביציאת הצדיק עושה רושם גם בשעה שישנם צדיקים נוספים בעיר.

(רבי שמואל רוזנבסקי)

ויצא יעקב וכו' (כח, י) רשב"ג פתח שיר למעלות אשא עיני אל ההרים וכו' (תהלים קכא). אשא עיני אל ההורים למלפני ולמעבדני מאין יבא עזרי. אליעזר לקח עשרה גמלים וכל טוב ואני לא נזם אחד וכו'. חזר ואמר מה אנא מובד סברי מן בריי ח"ו אנא מובד סברי מן בריי אלא עזרי מעם ה' וכו'.

(מד"ר סח, ב)

ויפגע במקום וכו' (כח, יא) יעקב אבינו תיקן תפלת ערבית, והוא מקרא ויפגע במקום (ברכות כו) והיה צריך לתקן תפלת ערבית שזה ענין הקיום בגלות שנקרא ערב, וכשהלך לחו"ל ללבן תיקן מקודם תפלת ערבית. גם נעקר הר המוריה ובא לו כמ"ש רש"י להורות שיש עמו קדושת המקום גם בחו"ל ומה בא והתפלל דרך ארצם (מלכים א, ח). התנא התחיל ג"כ בזה ערבית שהוא קיום שלנו בגלות ע"י תורה שבע"פ. (מתוך חדושי הרי"ם)

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה וכו' (כח, א) נראה לפרש התהליך בהשגים של יעקב בתחלה נסתפק וכי קדושה תליא במקום? והשיבו שאכן כך היה דרכו של יעקב קודם ויפגע התפלל, ובמקום שהתפלל שם וישכב ובמקום שישכב שם ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והבין בדעתו שרומז על שלשלת הקדושה ואז הבין שהנה אמת נכון הדבר שיש במקום הזה קדושה יותר מבמקום אחר, וכן על זה הדרך.

ויקץ יעקב משנתו (כח, טז) איתא במדרש רבי יוחנן אומר ממשנתו, ויש לבאר דברי המדרש ויקץ יעקב ממשנתו הקודמת שהיה עד עתה על פי שכל האנושי, ועתה הקיץ וראה אור בהיר ע"פ רוח הקודש והנבואה.

ויצא יעקב וילך חרנה (כח, י) איתא במדרש יש שהוא הולך אצל זיווגו ויש שזיווגו בא אצלו. ענין זה בדומה לגל שנתלש וכו' ארבעים סאה שנפל על האדם ועל הכלים וטהרם. הרבי הוא כמו מקוה, מקוה מטהרת והרבי ג"כ מטהר. וכשהסיד בא לרבי זה כמו מקוה ואין צריך הכנה, אבל כשהרבי נוסע לחסידים זה כמו גל שנתלש שמהור אלא שצריך להיות יושב ומצפה וזהו ההכנה.

(הרה"ק מקוצק זצ"ל)

וילך חרנה (כח, א) איתא במדרש הה"ד אלקים מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות (תהלים סח) מהו בכושרות בכי ושירות מאן דבעי אומר שירות ומאן דלא בעי בכי (ע"ש סח, ד) גם אפשר לומר הפירוש מאן שהשי"ת רוצה שישיר וכו'.

ויפגע במקום וכו' (כח, יא) דרשו חז"ל אין פגיעה אלא תפלה (ברכות כו) הטעם שתפלת ערבית נקרא פגיעה על ידי שאין כח להתפלל ג"כ מתוך החשך שנסתר הרבה, רק מי שיודע שאין כלום הכל מהשי"ת על כרכך מתפלל, וזהו ויפגע כמו פוגע בחברו בלי טעם וטוב שיעשה עבודתו באמונה ותום ולא לבקש הרגשת התקרבות פן יכשל בגיאות.

(חדושי הרי"ם)

ויקץ יעקב משנתו (כח, טז) איתא במדרש אמר ר' יוחנן ממשנתו. אילו נתכוין הכתוב רק ליקיצה מהשינה די לו שיאמר ויקץ יעקב. על כרחך בא הכתוב להשכילנו שבזכות שהיה שונה בלילה זכה לקבלת פני השכינה שנאמר וה' נצב עליו. וכמאמר חז"ל כל העוסק בתורה בלילה שכינה כנגדו (סוף מסכת תמיד). (נחלת דוד)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשק שיחת אורי' ר' אשר זיע"א אולבאי שביע' של פסח תשל"ה הולבא ל'צפוס ע"י א.א.

אנו חייבים לדעת שמוכרח להיות אחדות בינינו ובין הרחוב. והדבר הכי גרוע שיש בעולם יש לכל אחד חלק בו, כי בכל אחד יש ניצוץ מהקלקול הזה. שורש הדבר עוד נובע מחטא עץ הדעת וחטא העגל שעם ישראל חטא, ולכל אחד יש חלק בחטא ההוא (או עוד לא היה רחוב), ומזה נובע הרחוב - מחטא העגל ועץ הדעת. ובמקום לדעת את זה אנו מפרידים עצמנו מהם, ומביטים עליהם כשונאים. המצב הזה מאד מר, ולכן עד היום אנו לא רואים את הישועה. כי כל עוד יש פירוד בינינו לא נוכל לראות את הישועה. נכון שזה קשה ללכת איתם, אולם אנחה לא קשה לתת. וזו לא אנחה עליהם, זו אנחה על עצמו. כל אחד צריך לראות שהכל תלוי בו ובמעשים שלו.

זה שלא רואה כך, הוא זה שמכסה מעצמו את הבושה שלו ואינו רוצה להתבייש מעצמו. דוד המלך אמר "אשרי נשוא פשע כסוי חטאה", אין צורך לגלות את מהותו לפני הזולת, היות שהלה לא מבין אותי, אין לי את החבר שיבין אותי. ואם רק אספר לפני את הפגמים שלי הוא ילך ויבזה אותי בכל הרחובות. לכן כתוב "אשרי נשוא פשע כסוי חטאה". אבל כל אחד שמכיר את עצמו ולא מכסה הוא מלא בושה וכלימה מעצמו. ואם הוא מכסה ולא מתבייש, הוא בעצם מכסה לפני הרבש"ע. ועם כל זה אם הוא מאלו שמסתתרים מפני הרבש"ע, מוכרח להיות שיש כאלו שורשי נשמות שעובדים על עצמם, כי לולי הם לא היה העולם קיים.

והרבש"ע מזמין אליו את אותם שורשי נשמות בכדי שישח לפניהם את ליבו. לא שהוא מדבר איתם, זה מתדבר מאליו. הם נפגשים יחד. ועם מי צריך להפגש? עם העולם התחתון. העולם התחתון זה אני, לא הם. לכן כשאדם יוצא לרחוב ורואה את העולם התחתון הוא צריך לראות את עצמו, וזה מביאו לידי אנחה באמצע הרחוב, והוא מרגיש את השכינה הקדושה שהיא בגלות מפני ש"ויתערבו בגויים וילמדו מעשיהם". ואז נהיה התגלות של השכינה ברחוב. ומזה באה לכל נשמה ונשמה התעוררות של תשובה, עד שלאט לאט כל הרחוב ישתנה.

אבל כל זה שייך רק כאשר אני רואה את הפגם שלי, לא של השני. בבחינת "לך רד כי שחת עמך". כאשר משה רבינו ראה את העם ברעה, הוא ראה את עצמו לא את העם, וכל הפגמים הללו שהוא רואה ממנו הם, ולכן הוא אמר "ונחנו מה". ומכיון שראה את כל הפגמים בו הוא הגיע ליסוד האין, ש"לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי". וכשהאדם נמצא ביסוד האין הוא אומר "אם אמרתי מטה רגלי" - כאשר הוא יוצא לרחוב שאז 'מטה רגלי', "חסדך ה' יסעדני" - הוא רואה שזה דווקא חסד ה', כי הרחוב עושה לו טובה בזה שמעורר אותו לראות איך שהוא מונח באדמה, ולהכיר את היסוד שלו. האסון שלנו הוא שאנו רואים את הרחוב ולא את עצמנו. לכן אנו מונחים באדמה. ולכן אנו נמצאים בגלות, וכל אחד אומר "זה לא בשבילי". זהו שקר מוחלט, לכל אחד יש חלק ברחוב, היות

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

אך לשם כך עלינו להתאחד, וכל אחד יתפלל על השני. לא לצורך הזולת, רק לצורך עצמו. עלינו לחזור ולשנן: זה אני. זה בשבילי. אם כל אחד ירגיש את הצער של הזולת, לא בשביל להרגיש את השני, זה בכלל לא יתכן להרגיש את הצער של השני. רק אם הוא יהיה גלוי עם עצמו, הוא לא יתבייש להגיד לעצמו. לא לחבר. החבר לא מבין אותו, ולא יכול להבין אותו מפני שאינו רוצה להבין אותו. הוא רק רוצה להבין אותו בזמן שהוא חי איתו בטוב ובנעימים, אולם כאשר צריכים לחפש יחד את הניצוצות שלהם זה כבר כאב גדול. בשביל זה צריך להיות ירידה אצל כל אחד שהירידה תעלה את הניצוצות לקדושה, ויהיה לקדושה את הממשלה. כמו שהיום הציונים מושלים עלינו ועושים אתנו מה שרוצים ומטמאים את הילדים שלנו. זה לא בגלל שהם מטמאים, הם לא אשמים, אנו האשמים! אם אנו היינו חזקים הם היו מתבטלים, אין הכוונה שהיתה נהיית כליה ח"ו, רק הם היו עושים תשובה איתנו יחד, ואז היינו נגאלים. כי הגאולה לא יכולה להיות רק כאשר כל הניצוצות של עם ישראל וכל הנשמות יתאחדו במציאות הנעלם, במציאות הביטול, במציאות הקדושה. אז נזכה לבית השלישי. אבל כל עוד שאין כזו אחדות אצלנו, וכל אחד רואה רק את הפגם של הזולת, הוא מתבייש בפני עצמו להודות שזה הפגם שלו, והוא מחפש את כל התירוצים ומעלה את כל הרעיונות בכדי להיות בסדר, ולא רואה שכל הזמן הוא פוגם. זו היתה העבודה של צדיקי אמת - להודות על האמת. המשך יבוא אי"ה

שלכל אחד יש את הפגם של הרחוב, רק שהוא מעונין להחביא את זה, הוא רוצה להסתיר את זה. אבל לא זו התכלית.

אנו יכולים להגאל. אם יכול להיות ציונות, אם יכלה להיות כזו ממשלה שמקלקלת את הילדים היהודים, ממשלה של "ויתערבו בגויים וילמדו ממעשיהם". אנו נמצאים בין הגויים ומערבים אותם עם האידישע קינדער ומטמאים אותם. לאף אחד לא אכפת מזה. זה לא כואב לו מכיון שנדמה לו שהוא נקי. אך דעו לכם שכל אחד יש לו פגם מזה ש"ויתערבו בגויים וילמדו ממעשיהם", וכל אחד מחויב להוציא אותם משם, למשוך אותם עם המחשבה ועם הפה שלו. להתפלל שהרבש"ע ירים את קרן עמו ישראל. וכשאנו כולנו נתפלל אזי תראו מה שיהיה. כמו שיכלה להיות ממשלה של ציונים שמלכתחילה הם רק רצו ארץ בשבילם וכלל לא התכוונו לארץ ישראל, והרבש"ע סיבב את הענינים כך מכיון שרצה לגאול אותנו שוב כימי צאתכם מארץ מצרים כך ניגאל גאולת עולם. הצרה היא שכל אחד מונח במחשבות שלו ובכאב-ראש שלו. הוא אפילו לא יודע שזה כלל לא כאב ראש, אלו הם מחשבות של היצה"ר מכניס בו בכדי שיהיה שקוע בעצמו ולא ישים לב לראות שהרחוב זה הוא לא הם, וממילא לא יוכל להתאחד עם הרחוב. ולכן אנו נמצאים בגלות כה ארוכה. אבל אנו יכולים להגאל. אם יכול להיות ממשלת הציונים יכול גם להיות ממשלת הקדושה.

המשך פנינים יקרים

אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים (כה, יז) בית המקדש של מטה מכון כנגד בית המקדש של מעלה.
והיה יעקב מראה באצבע כלפי מעלה ואומר "וזה שער השמים".
(רבינו חיים מוולוז'ין)

וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלקים עמדי וכו' (כה, כ) צ"ב אחר שכבר הבטיחו ה' בחלום ושמרתיו בכל אשר תלך מה צורך היה בנדר זו ובתפלה זו? ברם מצינו שני דרכים בהנהגת הקב"ה עם האדם. אחת בדרך יסורין שמביא עליו וכופה אותו לעבודתו יתברך. והשני באופן של חיים שלווים ופרנסה בשפע שאז הבחירה יותר גדולה והנסיון אף הוא קשה. וזה והנה ה' נצב עליו לדחקו ולא לצו בעבודת ה'. ויעקב נדר נדר אם יהיה אלקים עמדי בלי השתררות של צער וכפיה אלא שכל צרכי ימולאו ברווח ושבתי בשלום לבית אבי וכו'.
(רבי ישראל מסלנט זצ"ל)

וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם (כז, א) יש להבין מהו הלשון וישא יעקב רגליו האם לא די באמירה וילך ארצה בני קדם, כמו שנאמר וילך חרנה? מסביר מרן הגר"ז מבריסק שעד הגעתו להר המוריה היה לו קפיצת הדרך ואילו מעתה ואילך היה לו ללכת ברגליו. אמר המעתיק אפשר להוסיף ולדייק אשר אף שהיה לו ללכת ברגליו ואין לו את הנוחיות של קפיצת הדרך ובכל זאת וישא יעקב רגליו פרש"י נעשה קל ללכת.
(פלגי מים)

והנה באר בשדה וגו' ויגל את האבן (כ"ט, ב) באר זו תורה ואבן גדולה זה היצירה ומי שיש בו מדת יעקב מדת האמת תתן אמת ליעקב יכול לגול זה האבן, וכן שבת שהוא המצוה שעושין כל ישראל ביחד יכולין לגלול כמ"ש והאכלתיך נחלת יעקב אביך.
(חדושי הרי"ם)

ויתן לו את רחל בתו לו לאשה (כט, כח) נשאלת השאלה היאך היה נושא יעקב את אחות אשתו הלא אסורה היא לו מן התורה. אלא מה שקיימו האבות והצדיקים הראשונים את התורה קודם נתינתה לא שהיו מצווים ועושים כך מצד הדין, אלא שכך קבלו על עצמם, וזה גם אחד הטעמים שלא ניתנה תורה בזמן האבות וד"ל.
(נפש החיים)

ותאמר רחל נפתולי אלקים נפתלתי וכו' (ל, ה) פרש"י נפתולי אלקים נפתלתי לשון עיקש ופתלתול, התעקשתי והשי"ת הסכים על ידי, מכאן אנו למידין את שראוי לאדם שלא יהא מפריז להקל בעדינו כלפי עצמו, רק ירבה לדרוש מעצמו בתקיפות ובעקשנות, בתפלה ובהתמדה וכן פרש"י עה"פ ויעתר (כה, כא) הרבה והפציר (בתפלה)
(רבי יוסף ליב גנדיק זצ"ל)

עם אשר תמצא את אלוהיך לא יחיה (לא, לב) מובא ברש"י ומאותה קללה מתה רחל. מוכח מכאן שהדיבור של פה קדוש פועל בטבע אף בלא שום כוונה. לפי שכאשר ברא הקב"ה את האדם מתחילתו כך עשאו שחוש הדבור יפעול ויעשה רושם כחוד הסכין שכל מקום שנוגע נעשה חתך אף שאינו מתכוון. (רבי אלהן וסרמן)
ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלקים (לב, ב) הוי אומר רק כשהלך יעקב לדרכו שלו בלי שום התערבות מצד לבן וחבורתו אז הוא פוגש במלאכי אלקים ודו"ק.
(רבי אליהו מאיר בלוק)

ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלקים זה (לב, ב) יעקב ראם אבל אחרים לא זכו לכך לפיכך אמר מחנה אלקים זה...
(רבי יוסף פיימר מסלוצק)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

